

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :	Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok ... .. 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka ... .. 2 " — "	páp. komorník.	sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
Na štvrt roka ... .. 1 " 20 "	Majiteľ' a vydavateľ' :	ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JAN MOLNÁR.	nonpareill riadku 30 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Kresťanská ľudová strana.

Každý kresťan môže pyšný byť na to, jestli je členom kresťanskej ľudovej strany. Jedenásť rokov stojí pevne táto politická strana, zo všetkých volieb vyšla soslilnená a môže ukazovať na väčšie úspechy jej politickej, ako bár ktorá iná strana parlamentárna.

Kresťanská ľudová strana je aj dnes nepremeneiteľne tá istá, čo bola pred jedenástimi rokami. Ona je strana prísne a čisto kresťanská. V tomto záleží jej sila a toto je základom aj jej budúcnosti. Ako totiž pravé kresťanstvo nikdy neopustí základ pravdy, na ktorej je vybudované, tak aj kresťanská ľudová strana navždy ostane kresťanská a po všetky časy ľudová, bo je toto jej povolanie a cieľom jej jestvovania.

K osvetleniu pravdy treba nám toto zvlášte prítomne vyzdvihnúť, keď ľudia zaslepení a zlomyseľní búria ľud proti kresťanskej ľudovej strane. Len za nesvedomité búrenie kresťanského ľudu slovenského musíme považovať ten článok, ktorý uverejnený bol najprv v 16. č. luteránskeho «Týždenníka» a potom v 18. č. v Skalici vychodiacich «Nekatolíckych Novín» pod nápisom: «Čo chce maďarská a čo slovenská ľudová strana.» O tomto článku v prvom rade to nám treba poznamenať, že každé slovo v ňom je zlomyseľné cigáňstvo. Za prve maďarskej ľudovej strany nieta na celom svete. Jestvuje v Uhorsku kresťanská ľudová strana, ktorá sa v krátkosti menuje «ľudová», ale maďarská ľudová strana nikde není. Nejestvuje ale vlastne: slovenská ľudová strana. Bo tá, čo sa takto nazýva, není slovenská, lež je to strana martinských luteránov, s ktorými

verní Slováci katolícki nikdy v spojení neboli, bo na Horniakoch každý dobre vie, že z Turčianskeho svätého Martina cesta obyčajne do svätého Petrohradu vedie. Nakoľko je ale táto strana aj strana ľudová o tom z vlastnej trpkéj skúsenosti dlhé rozprávky vie prednášať ten ľud slovenský, čo pod dobrodeniami martinského ľudáctva horko-ťažko stoná.

Či ale kto slýchal kedy takého cigáňstva, ako je to, čo hovoria luteránsky «Týždenník» a jeho rebro «Katolícke Noviny», keď píše: Maďarská ľudová strana chce volebné právo len pre Maďarov a pre tých, čo maďarský čítať a písať vedie. Kde a kedy to chcela tá maďarská ľudová strana. No, chceli mať takéto volebné právo tí, čo zbožňovali Kristóffyho a Fejérváryho, tí, čo v zaslepenosti ešte aj Kőcöna inštallovali za főispána v Martine, toto ale sú len zakladatelia tej slovenskej ľudovej strany, ktorá není ani slovenská, ani ľudová, lež Interánska a len martinská.

Maďarská ľudová strana chce zabubit' národnostný zákon (čl. 44. z r. 1868.) pomaďarčiť školy, kostoly a vytisnúť slovenčinu ešte aj odtiaľ, kde sa horko-ťažko napriek stálym nápadom udržala. Takto si píše luteránsky «Týždenník» a «Katolícke Noviny», to ale pekne, krásne zabúďajú dokázať kedy a kde sa všetkého tohoto dopustila tá kresťanská ľudová strana. No, s týmito hlúpymi cigáňstvami kortešovať po okresoch, ľud búriť proti kňazom a proti kresťanskej ľudovej strane, na to nezabudli.

Aj my to držíme, ľúto nám je ale toho ľudu slovenského, bo vieme, že jestli pobúrení dopustí sa dajakých výstupkov, nesvedomití bú-

riči budú prví, čo ako kámfor zmiznú a zbúrený a pobalamutený ľud nechajú v blate. Veď takéto kúsky tí veľkí priatelia slovenského ľudu už viackrát vykonávali. Starší ľudia rozepamätajú sa na rok 1848. Čo vtedy tí istí priatelia, pravda staršieho vydania, nasľubovali Slovákom! Potom ale sa pekne, krásne ukryli, jedon tu, druhý tam a mlčali ako s teplým osuchom.

Píšu však ešte ďalej luteránsky «Týždenník» a «Nekatolicke Noviny»: Maďarská ľudová strana chce udržať terajší hospodársky poriadok a terajšie nespravedlivé dane, tak, že majitelia veľkých majetkov iba jednu piatú čiastku znášajú z toho, čo majitelia malých a drobných pozemkov. K potvrdeniu tohoto cigánstva vykladá známy pôvodca tohoto článku svoje hospodárske múdrosti. Nevedomo či je svet na tieto zvedavý; spomínajú sa zas majitelia veľkých majetkov a následkom toho razia socialdemokraciou. My v tejto otázke len tú jednu a mnohokrát upakovanú odpoveď máme, že kto chce znať v tomto ohľade stanovisko kresťanskej ľudovej strany, ten nech si jej program prečíta.

Zlomyselnosť najvyššieho stupňa, ba politický švindľ je, keď tak luteránsky «Týždenník», ako aj «Katolicke Noviny» ďalej takto píšu: Maďarská ľudová strana, ktorá nám sľubovala brániť kresťanskú vieru, zapredala nás Wekerlovi, pôvodcovi cirkevných sobášov k vôli masným hrncom, na haňbu a potupu ľudu, ktorý za ňu trpel a krivdu znášal. (Stupava, Varín atď.)

Len slepý nenahliadne, že tento nápad nemá žiadneho základu. Je on zlomyselný, ten najvyšší stupeň nespravedlnosti a nehanebné cigánstvo. Keď tí veľkí priatelia luteránskeho «Týždenníka» a «Nekatolických Novín» nasilu chcú cigániť, to by aspoň tak mali robiť, aby svet uveril jejich tľachaninám. Cigánstva týchto falošných prorokov sú ale veľmi nešikovné, ba docela sprosté, preto im zdravého rozumu človek ani veriť nemôže. Len na motolice trpiaca hlava mohla si tú hroznú hlúposť vymysleť, že kresťanská ľudová strana, o ktorej oni hovoria, že je maďarská, zapredala kresťanskú vieru Wekerlovi, ktorú sľubovala brániť. Oproti tomuto bláznivému nápadu vie celý svet, že kresťanská ľudová strana bránila kresťanskú vieru na sneme v neščíselných pádoch, bránila ju verejne v stá a stá ľudových shromaždeniach a hlavným bodom programu

kresťanskej ľudovej strany je revízia cirkevno-politických zákonov, teda obrana kresťanskej viery. Keď už ale tí falošní proroci nechcejú veriť kresťanskej ľudovej strane, že ona program jej v úplnej jeho čistote zadržala, nech to veria samému Wekerlovi, ktorý sa už viackrát a posledne pred chýrnou deputáciou trenčianskou zreteľne tak vyslovil, že každá politická stránka koalície podržiava svoj program v povodnej čistote a snaží sa ho aj previesť. Kresťanská ľudová strana nezapredala teda ani kresťanskú vieru, ani Slovákov Wekerlovi za masné hrnce, toto vie celý svet.

Vie ale celý svet aj to, že slovenskí takrečení národovci, ktorí si včul založili slovenskú ľudovú stranu oproti kresťanskej ľudovej strane, zapredali ešte doposiaľ vždy aj slovenský ľud, aj kresťanskú vieru, počnúc od 1848. roku až po dnešný deň každému, čo viac dal, alebo aspoň viacej sľuboval. Ten slovenský ľud má vedieť a musí ku tomu presvedčeniu prísť, že ho tí ľudia, čo sa mu za verných priateľov vydávajú, zapredali Nemcom, Rusom, zapredali liberálom a konečne zapredali Fejérvárymu a Kristóffymu. Uhorská krajina nemá ani nepriateľa či lstivého, či verejného, ktorému by títo zaslepení ľudia neboli vstave predali svoj vlastný ľud slovenský za marné sľuby a výhlady, teda za masné hrnce. Toto je presvedčenie každého človeka v krajine, čo sa s pohybami v krajine a s dejinami vlasti zaoberá.

Ťažko je preto tomu porozumeť, kde berú tú nestidatosť tak luteránsky «Týždenník», ako «Nekatolicke Noviny», keď ďalej nasledovne píšu: Slovenská ľudová strana ide proti Wekerlemu do opozície a dvíha zástavu čistú, kresťanskú, ktorú maďarská ľudová strana potupila, zradila a do blata hodila.

Každá sebachvála smrdí. No, na najvyšš smrdí ale táto sebachvála slovenskej ľudovej strany. Chudiak Wekerle sa zaiste tak nalaká, keď Slovenskú ľudovú stranu v opozícii uvidí, že sa hneď predsedníctva zrekne, ešte viacej sa ale nalaká, keď uvidí, ako táto Slovenská ľudová strana dvíha tú čistú a kresťanskú zástavu, ktorú tak pyšne a s tak mnohonásobným očakávaním len nedávno zdvíhala pred Fejérvárom a Kristóffym. Musí to byť ozaj divotvorná zástava! Zprznená je socialdemokratickými zásadami a je vraj predsa kresťanská, prešívaná je, ako tie vyšívane

košiel
biela.
venský
vzdor
za svo
M
takreč
ľudu,
nách S
fom, v
na svo
byť bi
nemôž
bielej
menit
Ve
teráns
Opravo
krve
verne
ľudako
našej.
tiež za
pri Na
strelit!

Zap
do snem
domite
obecens
tieto pr
najstarš
sku ešt
prevádz
rodnosti
Bezzákl
opovážil
a svoje
dali zrej
losti, ba
v sneme
zmocnen
vláda k
ani jedn
prehľadu
Vyvoleni
Z
(Nagy-K
nár (Es
jednohla

košielky liberálnymi cvernáma a má vraj byť biela. Tí ale, čo ju zdvíhajú, tupia, hania ľud slovenský, hádžu blatom do jeho dobrodincov, vzdor tomu ale žiadajú, aby ich ľud kresťanský za svojich priateľov uznával a s nimi držal.

My sme ale toho pevného presvedčenia, že takrečená Slovenská ľudová strana není strana ľudu, ale strana čvachov, čo po všetkých stranách Slovenska cválajú, aby búrili ľud proti grófom, vyšším pánom a ku prospechu daktorých na svoje sväté povolanie zabudlých, čo nechcú byť biskupmi a kanoníkmi, bo takými ani byť nemôžu, ku väčšej oslave tej čistej kresťanskej a bielej zástavy hotoví sú ale do blata hodiť a premeniť vieru, ako dajakú vyšívanú košielku.

Veľmi pekne to zneje, čo píšu ku koncu luteránsky «Týždenník» a «Katolícke Noviny»: Opravdová ľudová strana môže byť len krv z krve našej, kosť z kosti našej. Zodpovedne a verne tomuto heslu prebýjali hlavy kresťanským ľudákom pri voľbách, aby videli tú krv z krve našej. Ten chýrny národovec z roku 1848. chcel tiež zaiste len krv z krve našej vidieť, keď dal pri Námestove osem chlapov slovenských zastreliť!

Prevedenie volieb.

Započalo sa konečne prevádzanie volieb ablegátov do snemu, ktorými predošlá a nezákonná vláda nesvedomite strasila tak jeho veličenstvo kráľa, ako aj celé obecnstvo krajiny. Ku všeobecnému počudovaniu volby tieto previedly sa v poriadku a bez všetkého násilia. I tí najstarší ľudia musia uznať, že takýchto volieb v Uhorsku ešte nebolo. Neporiadky a neslýchaný terorizmus prevádzali sa len v tých okresoch, v ktorých vystúpili národnosti kandidáti, takrečenej slovenskej ľudovej strany. Bezzákladným osočovaním, ohavnými cigáňstvami, akými opovážili sa títo ľudia kresťanskú ľudovú stranu napádať a svoje — od prírody lživé — stanovisko zastupovať, vydali zrejmé svedoctvo o svojej vlastnej politickej nezrlosti, ba surovosti. Nadarmo sa však namáhali, že koaliciu v sneme nemožnou neurobia. Bo táto v každom ohľade zmocnená navráti sa do parlamentu, následkom čoho vláda koalície bude mať takú väčšinu, akou sa doposiaľ ani jedna vláda v Uhorsku honosiť nemohla. K ľahšiemu prehľadu prevedenia volieb podávame nasledujúcu zprávu. Vyvolení sú totiž za ablegátov:

Z kresťanskej ľudovej strany: Gróf Aladár Zichy (Nagy-Kanizsa) jednohlasne. Pápežský praelát Ján Molnár (Eszterháza) jednohlasne. Dr. Karol Hencz (Lövvö) jednohlasne. Ladislav Mednyánszky (Illava) jednohlasne.

Dr. Béla Nyáry (Alsó-Lendva) jednohlasne. Georg Szmrecsányi (Vágbesztercze) jednohlasne. Štefan Rakovszky (Csorna) jednohlasne. Franc Csizmazia (Szempc) jednohlasne. Michal Artim (Zboró) jednohlasne. Alexander Ernszt (Várna) jednohlasne. Franc Udvary (Zirc) jednohlasne. Otto Förster (Sárvár) jednohlasne. Alexander Simonyi-Semadam (Németujfalu) so 712 hlasovou väčšinou. Emil Gyuriss (Csacza). Julius Jánoky-Madocsányi (Trencsén-Baán). Franc Buzáth (Rum) so 700 hlas. väčšinou. Franc Darányi (Baksa). Edmund Beniczky (Rózsahegy). Koloman Brestyensky (Privigyé). Ján Csernoch (Szakoleza). Béla Csitáry (Alsó-Kubin). Jozef Farkas (Zalaezerszeg). Dr. Štefan Tálos (Nagymarton). Mikuláš Zboray (Marcali). Béla Rakovszky (Zsámbokrét).

Zo stránky ústavnej: Viktor Issekutz (Erzsébetváros) jednohlasne. Gróf Eugen Karácsonyi (Zichyfalva) s väčšinou hlasov. Ludvik Návay (Battonya) jednohlasne. Gróf Alexander Nákó (Nagyszentmiklós) so 102 hlasmi väčšiny. Dr. Alexander Wekerle (Temesvár) so 1421 hlasmi väčšiny. Richard Zanella (Fiume) so 607 hlasmi väčšiny. Štefan Bernáth (Rimaszombat). Jozef Szterényi, štátny tajomník (Brassó) jednohlasne. Justin Baross (Trencsén) jednohlasne. Ignác Darányi minister (Tapolca) jednohlasne. Gróf Julius Andrássy minister (Töketerebes) jednohlasne a (Kassa) 1458 hlas. väčš. Gróf Ludvik Batthyány (Bodajk). Gróf Gejza Andrássy (Rozsnyó). Franc Bolgár štátny tajomník (Kismárton) jednohlasne. Aladár Szeredai (Teke) jednohlasne. Gróf Julius Erdödy (Felső-Eőr). Gróf Aurel Desseffy (Girált). Felix Szinnyei-Merse (Ujszeben). Leo Uhlig (Bártfa). Barón Karol Jungensfeld (Lubló). Gróf Alexander Andrássy (Homonna a Olaszliszka). Gróf Ján Zichy (Szabadbáránd). Franc Nagy (Vissó). Bertalan Czibula (Nagy Mihály). Juraj Nehrebeczky (Nagyberezna). Gróf Alexander Sztáray (Szobráncz). Gróf Béla Eszterházy (Galántha). Ladislav Czobor (Korpona). Alexander Wekerle mladší (Breznóbánya). Gregor Kabdebo (Lippa). Andrej Mihalovics (Óbecse). Ján Fülöp (Ujarad). Barón Arthur Horváth (Balavásár). Br. Šimon Révay (Stubnya). Barón Ivan Stojanovich (Moravica). Imrich Szivák (Orcyfalva). Štefan Popovics štátny tajomník (Pozsony II.). Aladar Raisz (Szepes-Szombat). Dezider Potoczky (Megyaszó). Ludvik Jekelfalussy minister (Zólyom). Mikuláš Szemere (Köbölkut). Eduard Zsedényi (Gölniczbánya). Gróf Alexander Hadik (Apatin). Andor Szontágh (Jolsfa). Štefan Csepreghy (Végyvár). Anton Heinrich (Temesrécás). Mikuláš Pescha (Fehértemplom). Edmund Botlik (Szliács). Žigmund Péchy (Héthárs).

Zo stránky neodvislých vyvolení sú: Gróf Albert Apponyi (Jászberény) jednohlasne. Ján Bedőházy (Marosvásárhely II.) jednohlasne. Štefan Bethlen (Marosvásárhely okres) jednohlasne. Michal Babó (Halas) jednohlasne. Ján Benedek (Hajduböszörmény) jednohlasne. Jan Baross (Lovrin) s 806 hlasmi väčšiny. Gróf Teodor Batthyány (Pécs). Štefan Bene (Szepsiszentgyörgy) s 34 hlasmi väčšiny. Andor Barcsay (Ákosfalva) so 400 hlasmi väčšiny. Akuzius Bizony (Miskolc II.) s 294 hlasmi väčšiny. Anton Eber (Marosludas) jednohlasne. Albert Filep (Gernyeszeg)

jednohlasne. Peter Fernbach (Zombor) s 1297 hlasmi väčšiny. Alexander Gál (Nyárádszereda) jednohlasne. Ján Hock (Kecskemét I.) jednohlasne. Július Hódy (Zombolya) s 82 hlasmi väčšiny. Minister Franc Kossuth (Czepléd) jednohlasne. Karol Kmetty (Esztergom) jednohlasne. Árpád Kún (Tasnád) jednohlasne. Emerich Miksa (Felvinc) jednohlasne. Zoltán Lengyel (Zilah) jednohlasne. Eugen Molnár (Szentés) s 549 hlasmi väčšiny. Alexander Nagy (Nagylak) so 750 hlasmi väčšiny. Móric Pisztory (Koložsvár I.) jednohlasne. Andrej Ráth (Kézdivásárhely mesto) jednohlasne. Dioniz Sebess (Marosvásárhely I.) jednohlasne. Štefan Szappanos (Kecskemét II.) jednohlasne. Zombor Száz (Diósd) jednohlasne. Ferdinand Szederkényi (Eger) jednohlasne. Gróf Arvéd Teleki (Ujvidék) s 844 hlasovou väčšinou. Viktor Thuróczy (Torockó) so 120 hlasovou väčšinou. Gabriel Ugron (Silágyosmló) jednohlasne. Ferdinand Urmánczy (Szászrégen) jednohlasne. Andrej Vertán (Torda) jednohlasne. Imrich Várady (Nagybecskerek) s 882 hlas. väčš. Barón Mikuláš Wesselényi (Koložsvár II.) jednohlasne. Gróf Eugen Zichy (Székesfehérvár) s 1500 hlasovou väčšinou. Huba Szemere (Monor). Mikuláš Pozsgay (Kecel). Ludvik Holló (Félegyháza). Julius Világhy (Tata). Aladár Rajk (Baja). Aladár Burgyán (Késmárk). Juraj Kércse (Sásd). Barna Buza (Sátoraljaujhely). Julius Justh (Makó) jednohlasne. Ján Zakariás (Kovácszna). Michal Kőkényesdy (Máramarosziget). Béla Ferdinandy (Mohács). Štefan Szluha (Paks). Albert Molnár (Losoncz). Samuel Kelemen (Szatmár). Anton Faragó (Csongrád). Anton Günther štátny tajomník (Igló) jednohlasne. Martin Lovászy (Ó-Kanizsa). Julius Lukáts (Körmend). Franc Gubody (Nagy-Kőrös). Elemér Beniczky (Pétervásár). Béla Bernáth (Mád). Karol Bohus (Pancsova). Franc Krasznay (Dunapataj). Ubul Kállay (Veszprém). Móric Putnok (Putnok). Hugo Laehne (Kőszeg). Barón Jozef Inkey (Csurgó). Julius Chernel (Nagyatád). Gejza Kaeskovics (Szill). Gejza Kaufman (Ugod). Franc Török (Csikkarcfalva). Béla Egry (Pécsvárad). Ludvik Hentaller (Somlóvásárhely). Ján Samassa (Kápolna). Alexander Csányi (Dárda). Karol Fernbach (Kerény). Ernest Balogh (Uj-Verbász). Gejza Csépany (Gyöngyös Pata). Manó Ság (Zsolna). Gróf Vladimír Zichy (Balassa-Gyarmat). Marcell Jankovich (Nógrád). Ludvik Olay (Szigetvár). Alexander Tutsek (Bánffy-Hunyad). Gejza Polónyi minister (Ungvár). Béla Kubik (Mező Csáth). Štefan Bottlik (Mezőkeresztes). Ludvik Tolnay (Siklós). Franc Jeszenszky (Baranya-Szent-Lőrinc). Ladislav Meskó (Nyiregyháza). Štefan Szabó (Győrsziget). Juraj Malatinszky (Poroszló). Gejza Helebronth (Nagyfüred). Béla Mezőssy (Nagy Kálló). Mikuláš Uray (Nyirbátor). Leopold Kállay (Nyirbogdány). Guidó Hrabovszky (Kisvárd). Zoltán Pap (Tiszalök). Franc Bartal (Dunaszerdahely). Julius Sáhgy (Somorja). Adam Majthényi (Mezőkövesd). Eugen Berzsényi (Kis-Cell). Béla Metzner (Királyhelmec). Ivan Ujházy (Eperjes). Dominik Györgypál (Csikszereda). Vilhelm Sümegi (Gyergó Ssent-Miklós). Albert Kovácsy (Székelyudvarhely). Pavel Lázár (Bácsalmás). Michal Máriašsy (Lőcse). Béla Kelemen (Tápé). Zoltán Brázay (Illyefalva).

Ján Szluha (Szakcs). Ján Gáspár (Nagy-Enyed). Daniel Novák (Técső). Endre Dudits (Huszt). Viktor Rákosi (Hajdunánás). Jozef Schriffert (Békés-Gyula). Daniel Haviar (Szarvas). Dezider Polónyi (Kézdivásárhely vidiek). Tomás Kállay (Székelyudvarhely vidiek). Jozef Madarász stársí. (Sárkeresztur) jednohlasne. Koloman Szabó (Debrecen III.). Julius Horváth (Csákvár). Árpád Bozóky (Kunszentmárton). Ladislav Pataky (Dicsőszentmárton).

Zo stránky národnostnej vyvolení sú: Michal Polit Srb (Nagykikinda) s 80 hlasovou väčš. Ján Manojlovics (Ozora) Srb s 2805 hl. väčš. Joso Marisich (Törökbecse) Srb so 67 hlas. väčš. Traugott Csopony (Brassó I.). Vilhelm Meltzer (Segesvár). Franc Pildner (Kóhalom). Karol Schuster (Szentágota). Karol Oberth (Medgyes). Alexander Vaida-Voivod (Magyarigen). Ladislav Goldis (Radna). Demeter Musiczky (Titel). Mikuláš Oncu (Jószászhely) Román. Aurel Novacu (Szászka) Romun. Method Bella (Liptószentmiklós) Slovák. Ladislav Blaho (Morvaszentjános) Slovák. Franc Jehlicska (Bazin) Slovák. Štefan Pop C. (Világos). Ján Suciú (Boros-Jenk) Román. Milan Hodža (Kulpin) Slovák. Ferdiš Juriga (Stomfa) Slovák. Martin Kollár (Nagyszombat) Slovák. Ferko Szkyesák (Bobró) Slovák.

Mimo strán vyvolení sú: Mikuláš Sierban (Alsó-Árpás). Ladislav Nyerge (Ökörmező). Oskár Ivánka (Ipoly-ság). Koloman Széll (Szt. Gotthárd). Koloman Mikszáth (Fogaras).

Z novej strany vyvolení je: Barón Dezider Bánffy (Szeged I.) so 418 hlas. väčšinou.

Demokrati vyvolení sá: Adolf Leitner (Miskolecz I.) jednohlasne. Eugen Bródy (Nagyszöllős).

Socialista vyvolení je: Vilhelm Mezőfi (Szegvár) so 114 hlas. väčšinou.

Strach trenčianskych liberálov.

Keď po trenčianskej stolici ten chýr sa rozšíril, že spojené politické stránky v Trenčiansku pre ľudovú stranu 5 volebných okresov nielen prepustili, ale že jej kandidátov ostatné, v koalícii sa nachádzajúce stránky aj podporovať majú, liberáli tak sa zľakli, že od strachu nevedeli čo robiť. Svoju nespokojnosť verejne na javo dali a sa vyslovili, že v spomenutých piatich volebných okresoch *radšej nech sa vyvolia panslávski alebo socialistickí ako kresťansko-ľudoví ablegáti!* Nuž vy trenčianski kresťanskí voličia, nebadáte, prečo sa tí liberáli tak veľmi naľakali? Nuž preto. lebo dobre vedia, že čím viacej sa zmocní kde kresťanská ľudová strana, tým menej sa dá zdrotovať ten masťný hrniec, z ktorého židovskí liberáli za blízko 40 rokov tak fajnové kúsky vyfahovali. A to je smutné, že najdu sa aj kresťania, ktorí pod viechou národnej slovenskej strany proti kresťanskej ľudovej strane bojujú a tak ženú vodu na mlyn polakaných židov a liberálov. Čo to má znamenať, že židia sa národovcov neboja? Lebo to, že sa rozumejú, alebo že o nich vedia, že pri voľbe skorej môžu krky vykrútiť národovcovi, ako kresťanskému ľudákovi.

Volič.

Hlas k ľudu!

Ľudu jazyka slovenského a srdca uhorského! Prišlo ti zase vyplniť tú tvoju najšľachetnejšiu občiansku povinnosť a hlasovať na ablegátskeho kandidáta, od ktorého očakávaš, že pomôže tebe a tvojej vlasti. Cítil si sa byť šťastlivejším, keď ti tento kandidát svoju ruku podal, ktorej teplotu obyčajne len počas voľby cítiš. Či si dal ale pozor na to, komu si tvoju vyrobenú ruku podal? Či si dal pozor na to, koho si si vyvolil? Nech sa otvoria oči tvoje.

Milá vlasť naša je oratovaná od liberálov. Oratovala ju opozícia. K tejto opozícii prislúcha aj naša stará a statočná kresťanská ľudová strana. Jestli si stranu túto pri terajšej voľbe nepodporoval, podporuj ju svedomite napozatým. Nedaj sa zaslepiť od tej novej slovenskej ľudovej strany. To meno «slovenská» je nenie nič iného, ako kepienok, priam taký kepienok, ako je aj to meno «Katolícke Noviny». To slovo a ten názov «slovenská» ľudová strana si tí páni len preto vyvolili, lebo ním chcú nás Slovákov zviest, práve tak zviest, ako katolíkov s tým menom: «Katolícke Noviny».

«Hrdí katolíci» chcú byť! Takto píšu. Ó ľudu katolícky, veriš im? Ten, kto tvoju vieru napáda, chce byť hrdý katolík! Ten bude zaiste taký Slovák, aký je katolík. Dnes je Slovák, lebo ňa potrebuje. Lež zbytočná je jejich nová slovenská ľudová strana. Stará ľudová strana už dokázala svoju moc, dokázala, že ľud zastáva. Už je aj minister z tej kresťanskej ľudovej strany vymenovaný. Sám najjasnejší kráľ má dôveru k tejto starej a statočnej kresťanskej ľudovej strane. A tí páni, ktorých stará ľudová strana splodila, ktorých — ako na príklad keď smiem povedať Skyčáka — stvorila, tí nemajú k nej dôvery, lež sotva sa vykúľali z vajca kresťanskej ľudovej strany, už ostali neverné kuriatka k matke svojej.

Povstala nová slovenská ľudová strana! Teda nechcete mať iný ľud pod vašou zástavou, iba slovenský? Oh, stará ľudová strana je spravodlivejšia. Ona, ako sám Ježiš Kristus všetok ľud, bárs ktorého jazyka je, prijme do lonu svojho, prijme pod zástavu svoju. Stará ľudová strana je opravdive ľudová! Tí noví kandidáti slovenskej strany, čo pri týchto voľbách za ablegátov vystúpili, keď sú aj kňazi, sa nám starým ľudákom nepodobajú. Oni musia mať vlastné ciele. Tí noví kandidáti prišli k tebe vo vyšivanej košielke, prišli v krpcoch a v halene, ale len počas voľby, a prídu k tebe len vtedy, keď ňa potrebujú. Jestli prejde voľba a sa im podarí zvíťaziť a mandát do ruky dostať, vtedy sa veru už obujú do lagových topánok, vtedy sa oblečú do čiernych, pepitových a Pán Boh vie akých šiat.

V Budapešti zabudnú na to, čo s krikom prisahali v dedinách pred ľudom. Videl som to pred pár rokami s jedným kandidátom v Dolnom Kubíne v Orave. Tento kandidát chodil kortešovať oblečený ako sedliak. Vyšivaná košielka, krpee, hološne a halena, boly tie najmocnejšie argumenty. Lež trafil na chlapa. V Zázrivej sa ho pýtal jeden sedliak, keď sa už bol dost vychválil, že je on Slovák s telom a s dušou: «Pane, prečo že vo špárkase

tak pekne nezachádzate s nami a prečo nechodíte vždy v krpcoch a v halene aj po Kubíne? Hja, teraz, že chcete byť slovenským ablegátom, tak nás potrebujete, teraz máte našu košielku, naše krpee. To sa mi nepodobá, to je staré farizejstvo. Nech žije ten pán, ktorý vždycky jednako chodí». (Mena nespomínam, stalo sa to ešte roku 1901.)

Slovák, múdry Slovák bol ten sedliak, hlasoval na kandidáta ľudovej strany.

Ľudu slovenský! Neidem viac písať. len na toľkv ňa upozorňujem, že tí pánkovia tej slovenskej ľudovej strany sú vľci v koži ovčej. Nebolo potrebné novú slovenskú ľudovú stranu založiť, práva ľudu zastávala stará ľudová strana a úfame, že ich tým viac teraz zastávať aude, keď predseda náš je pri boku najvyššieho kráľa našeho ako minister.

Tí páni kandidáti slovenskej ľudovej strany by viac boli mohli urobiť pod zástavou kresťanskej starej ľudovej strany. Lež majú oni zaiste iné ciele. len zaslepení si ich vyvolili. V Budapešti nebudú v krpcoch chodiť. Tam zabudnú, že sú z kosti a z krve vašej.

Ostaňte vy Slováci len pri vašej kresťanskej starej ľudovej strane!

Nech žije stará, statočná kresťanská ľudová strana!

Starý ľudák.

Kresťanstvo a pokrok.

II.

Kresťanstvo ako náboženstvo z každého ohľadu pozvudzuje k pokroku. Kresťanstvo je základom všemožného pokroku, a z toho ohľadu tak umu ako mravnosti, nadovšetko ale života spoločenského. Nebude nám to ňažko dosvedčiť.

1. Kresťanstvo tak na tento svet vstúpilo, ako zjavenie večnej pravdy. Pokolenie ľudské pre hriech viac a viac tratilo pravdu; na miesto pravdy nevedomosť a blúd sa rozširovali; «ľudia — ako apostol píše — (Rim. 1., 21. a d.) preto, že poznajúc Boha, neoslavovali ako Boha, ani mu neďakovali; ale sú mární učinení vo svojich myšlienkach, a zatmené je nemúdre srdce jejich: lebo praviac sa byť múdri, blázni zostali. A zmenili slávu neporušiteľného Boha v podobenstvo obrazu porušiteľného človeka, i pláctva i štvornohých hovád i zemplarov. Preto Boh podal ich žiadostiam srdca jejich k nečistote: aby zohavili telá svoje na sebe samých: ktorí zmenili pravdu Božiu v klamstvo: a ctili a služili stvoreniu radnej nežli stvoriteľovi, ktorý je požehnaný na veky».

Duša človeka známosť pravdy vždy viac a viac ztratila, ba ešte aj tie pravdy, ktoré človek svojim rozumom vlastným poznať môže, zostaly zatemnené alebo z s obzoru duševného celkom zmyzly. A práve v čas tento príjde kresťanstvo a donesie z hora, od «Otca svetla» pokoleniu ľudskému stratenú pravdu; odloženie tmy nevedomosti a blúdu, a na horizonte ducha ľudského dá

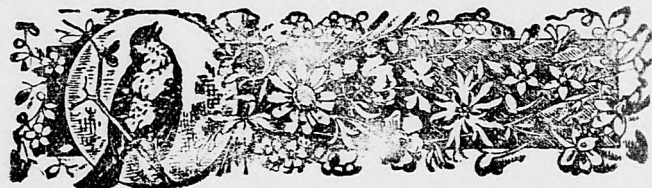
vyššú slnku pravdy. Keď ale kresťanstvo z neba donieslo nám pravdu, spolu aj ľudskému životu dalo pohyb, živosť.

Zjavenia nám Kristom Pánom daného úloha nebola len tá, aby sme obsiahli dar milosti, ale aby zjavením nám bol daný aj princíp nového duševného života; úloha pokolenia nebola len tá, aby z rúk telom učineného «slova» prijalo zjavenú pravdu, ale aby človek, nakoľko to rozumu jeho možno, hlbšie a hlbšie hľadel do podstaty zjavenej pravdy. Viera bola základom, aby človek ďalej skúmal; aby so stranu viery prinášal ovocie. Je pravda, že tajomstva viery našej sú ako morské oká nevyčerpatiteľné, ale práve toto povzbudzuje človeka, aby skúmať neprestal, lebo vždy jasnejšie bude to svetlo, v ktorom pravdy tieto skvet budú. Keď človek vždy hlbšie a hlbšie hľadá do mora právi viery našej, podobný je potápcovi, ktorý z hĺbiny mora krajšie a krajšie perly prináša. Sám Spasiteľ prekrásne hovorí: «Preto každý učiteľ umelý v kráľovstve nebeskom, podobný je človekovi hospodárovi, ktorý vynáša z pokladu svojho nové i staré veci». (Math. 13., 52.) Keď kresťanstvo dalo nám pravdu z neba, poučia nás ponajprv o ideálnej, ale pravej pravde, práve preto nielen v kresťanstve pokrok možný, ale vierou kresťanskou k pokroku sme povzbudení. Kresťanstvo nám dalo zjavenie, povzbudzuje nás, aby sme pravdy skúmali a to tak, aby poznanie pravdy poslúžilo nielen k životu večnému, ale aj k blahobytu časnému.

2. Kresťanstvo z každého ohľadu povzbudzuje nás k pokroku. Je jedna známlosť vecí, ktorá sa volá: *empiričná* (skúsobná). Je pravda, že skúmať zákony viditeľnej prírody nie je úlohou viery, ale kresťanstvo aj v tomto smere napomáha pokrok. Kresťanstvo učí, že človek je korunou prírody, nasledovne povzbudzuje človeka, aby vypátral a využil sily prírody k svojmu blahobytu a pokroku! Viera kresťanská znovu hlásala svetu slová Boha Stvoriteľa: «Rásťte a množte sa, a zaplňte zem, donášajte ju pod svoju moc a panujte nad rybami mora, nad ptákmi neba, nad všetkými zvieratmi, ktoré sa hýbu na zemi». (Gen. 1., 28.) Hľa zreteľný príkaz, rozkaz, aby človek poznával prírodu, jej zákony, sily a tajomstva! K čomu dal Boh prírodu? Zaiste k potrebe a blahobytu človeka. Ako by človek mohol panovať nad prírodou, keby nepoznal jej zákony?! Čím lepšie a dokonalejšie poznáva človek prírodu, tým lepšie ju môže použiť k svojim cieľom, tým rozmanitejšie budú tie vynálezy, ktoré ohľadom života spoločenského nepreplateľnú cenu a významnosť majú.

Pohanstvo zbožňovalo prírodu (näturu), následkom čoho, príroda bola *nad* človekom; to jest človek bol sluhom prírody, príroda panovala nad človekom. Hľa prevratné smýšľanie! Keď príroda je nad človekom, človek nesmie skúmať prírodu, lebo to by bolo urazenie vznešenosti prírody, to by bol prevrat normálneho pomeru, v ktorom príroda sa má k človekovi a človek k prírode. Práve preto pohanstvo neznalo a v známlosti prírody pokrok neurobilo; keď aj kde-tu nejaký pokus činili (ako Archimedes), vtedy sa to s jejich nábožnými citmi ne-

zrovnávalo. Pohanovia viacej, t. j. len vonkajšiu krásu prírody obdivovali, oslavovali, ale jej vnútorné, tajné zákony neskúmali. Jedine len viera kresťanská tým učením, že človek panuje nad prírodou, dala pohnutku, aby človek skúmal prírodu, v známlosti prírody činil pokrok, a to neunavný, napredujúci. Hľa jako napomáha viera naša pokrok tak vo vedách transcendentálnych (nadprírodných, ako sú tajemstvá viery našej), ako vo vedách empirických (skúsobných)!

POLITICKÉ CHÝRY.

Ministerpredseda Wekerle vo Viedni.

Dr. Alexander Wekerle dňa 26. apríla odcestoval do Viedne a hneď na to o pol jednej bol na audiencii u jeho veličenstva kráľa. Ministerpredseda predostrel jeho veličenstvu kráľovi rozličné predlohy, medzi týmito aj predlohu dotyčnú otvorenia snemu. Jeho veličenstvo súhlasil so všetkými predlohami. Po audiencii ministerpredseda dlhší čas pojednával s ministrom okolo osobnosti jeho veličenstva kráľa s grófom Aladárom Zichy a s ministrami rakúskymi. Delegácie pravdepodobne svolajú sa v mesiaci júni a správa krajiny pôjde riadnou cestou ku blahu vlasti a k uspokojeniu ľudu.

Noví főišpáni.

Noví poriadok, noví főišpáni! Bola to len prirodená vec, že so zavedením nového poriadku právomocnosti stoličné dostať musely nových főišpánov. Na tieto hodnosti jeho veličenstvom kráľom vymenovaní sú nasledujúci: Andrej Rakovszky do stolice Abauj. Barón Árpád Kemény do stolice Alsó-Fehér. Gróf Julius Károlyi do stolice a mesta Arad. Ján Kazy do stolice Bars. Alexander Fábry do stolice Békés. Anton Glatz do stol. Bihar a mesta Nagyvárad. Tomáš Návay do stol. Csanád. Pavel Gyapay do stol. Esztergom. Gróf Viktor Széchenyi do stolice Fehér a do mesta Székesfehérvár. Július Fáy do stolice Gömör. Gejza Lippay do stolice a do mesta Győr. Béla Elekes do stol. Háromszék. Július Lits do stol. Hont. Gróf Imrich Almásy do stolice Jász-Nagy-Kun-Szolnok. Barón Akuzius Kemény do stol. Kis-Küküllő. Gróf Mikuláš Bánffy do stolice a do mesta Kolozsvár. Rudolf Kálmán do stolice a do mesta Komárom. Móric Palugyay do stolice Liptó. Julius Markhót do stolice Nyitra. Julius Gulner do stolice Pest. Dionyzius Bittó do stolice a do mesta Pozsony. Baltazár Semsey do stolice Sáros. Árpád Falusy do stolice Szatmár a do mesta Szatmár-Németi. Gejza Salamon do stolice Szepes. Gróf Béla Vass do stolice Szolnok Doboka. Franc Justh do stolice Turóc. Akuzius Úgron do stol. Udvarhely. Gróf Gabriel Sztaray

do stolice Ung. Štefan Bezeredy do stolien Vas. Julius Metzner do stolice Zemplén, Mikuláš Osztrólczy do stolice Zólyom. Aladár Balla do mesta Ujvidek. Eugen Kapotsffy do stolice Somogy a Valér Smialovszky do stolice Trencsén.

Starí fíišpáni, nadovšetko ale tí, čo pod vládou baróna Gejzu Fejérváryho vymenovaní boli. prepusteú sú zo služby jednoducho bez všetkého uznania.

Predsedovia zákonodarstva.

Za predsedu snemovne vyslancov zvolený bude dosavadný predseda Július Justh. Za prvého podpredsedu, poneváž dosavadný Franc Bolgár stal sa štátnym sekretárom v ministerstve honvédstva, spomína sa z ústavnej strany Franc Nagy a Viktor Issekutz. Druhým podpredsedom snemu bude opäť podpredseda kresťanskej ľudovej strany Stefan Rakovszky.

Čo sa týka zaplnenia predsedníckeho stolca v snemovni veľmožov, kombinácie sú veľmi pestré. Koloman Széll vyhlásil, že nechce byť predsedom snemovne veľmožov. Najviac spomína sa teraz ako nasledník grófa Albína Csákyho gróf Aurel Dessewffy.

Installácia fíišpánov.

V sídlach jednotlivých stolíc najbližšie budú sa odbyvať installácie nových hlavných županov. Tak installácia Mórica Palugyayho v Liptove bude 7. mája a installácia turčianskeho fíišpána Franca Justha bude 8. mája; installácia Fáyho v Gemery a Rudolfa Kálmána v Komárne bude 10. mája.

Z CUDZOZEMSKA.

Nová vláda v Srbsku.

Po 11-dňovej kríze v sobotu konečne zostavili listu ministrov a predostreli ju srbskému kráľovi Petrovi. Z tej okolnosti ale, že ministerský predseda Pašič tak neskoro predostrel listu ministrov kráľovi, uzatváralo sa, že kráľ Peter mieni sa opäť obrátiť k neodvislým radikálom a snáď Nikoliča poverí so zostavením kabinetu, čo sa však nestalo.

Nová vláda, ako z Belehradu oznamujú, utvorila sa nasledovne: Ministerské predsedníctvo a ministerstvo zahraničia: Pašič; výučba: Nikolič; pravosúdie: Vestnič; verejné stavitelstvo: Velimirovič; orbu: Mika Popovič, gymnasiálny správca v Zajčari.

Minister vojny ešte není vymenovaný. Pravdepodobné je, že ministrom vojny bude plukovník Michal Živkovič.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštan»-a!**

B E S E D N I C A.

Oceánov Kristus.

Dedina Saint-Valér leží blízko Oceánu. V tom čase, keď sa táto udalosť stala, z rybárov, bývavších vo výš spomenutej dedine, veľa sa zatopilo v Oceáne. Práve boli na mori, keď sa strhol náramný víchor. Tento rozvlnil more a hnevivé vlny dolámaly slabé loďky a úbohi rybári našli hrob svoj v hlbokom Oceáne. Vlny mora povyhádzovaly mrtvoly na breh, tam ich našli obyvatelia je dnoho po druhom. Uložili ich do rakví a niesli po strmej skalnatej ceste ku kostolu. Za rakvou stúpaly v čiernom rúchu odeté vdovy a deti, oplakávajúc mužov a otcov. Pohraby úplných deväť dní trvali.

Takto postavili nosiči rakev Jána Lenoela a jeho syna Dezidera do kostola, v ktorom visela pred oltárom Bohorodičky malinká loďka, ktorú nedávno boli venovali Preblahoslavenej Panne čo znak úcty. Oba boli veľmi nábožní, tak že keď pán farár pokropil rakeve jejich svätenou vodou, zaplakal a toto vravel:

— Nikdy neuložili lepšieho človeka a nábožnejšieho kresťana do posvätej zeme, aby dočkal tam na posledný súd, ako boli títo dvaja

Keď loďky i s rybármi u brehu mora utonuly, na otvorenom Oceáne aj veličizné parolode staly sa obeťou víchrice, takže more deň po deň vyhadzovalo na breh rozličné veci.

Jedno ráno deti, ktoré na malom člku veslovali, zazreli na mori plávať voláku ľudskú postavu. Bol to Ježiš Kristus vo veľkosti dospelého človeka. Bol z tvrdého dreva vytesaný a zabarvený. Zdalo sa, že voláky starodávny majster ho strúhal. Teraz tam na vode ležal hore značky s vystretými rukami.

Deti vzaly ho do člku a odniesly do dediny.

Kristus bol neporušený. mal na hlave trňovú korunu, ruky a nohy jeho byly prebodnuté, ale križa a kincov, s ktorými pribitý bol ku križu, nebolo. Taký bol s vystretými rukami, akého videli ho Jozef Arimatejský a sväté ženy v tom čase, keď ho zosňali z križa.

Deti odniesli Krista k pánu farárovi, ktorý takto prehovoril k nim:

— Tento obraz Vykupiteľa nášho je starodávna robot a ten, kto ju vyhotovil, istotne dávno odpočívá už vo svätom pokoji. Hoc dnes rezbári drahé sochy vedia vyhotoviť, uznať musíme, že aj starodávni majstri rozumeli sa tomu remeslu. Takýto podarený kus je hľa aj tento Kristus. Najviac tomu sa teším, že tento Kristus k požehnaniu s vystretými rukami prišiel do našej deniny, lebo to tolko znamená, že požehná obec našu za to ne-

šťastie, ktoré ju potkalo a vezme ľud náš pod ochranu, keď chlieb svoj na mori s lovením rýb vyhľadáva. On je ten Boh, ktorý po vode chodil a požehnal siete Kep-hásove.

Farár položil Krista na prikryvadlo hlavného oltára, potom šiel k tesárovi Lemerre, aby rozkázal uňho dubový kríž.

Lemerre vyhotovil kríž, pribil naň novými klincami Krista a postavil ho v kostole. Len vtedy zbadali, že oči jeho plné sú ľútosťou a skoro plaču od nebeskej milosti.

Jeden z predstavených obce vskutku povedal, že vidí slzy na božej tvári Krista, odkiaľ tichúčko padaly dolu na zem.

Na druhý deň ráno vkročiac farár aj s miništrantmi do kostola, aby slúžil svätú omšu, s počudovaním zbadal, že je kríž holý a že Kristus leží na hlavnom oltári.

Jaknáhle farár skončil svätú omšu, dal zavolať tesára a pýtal sa ho, že prečo zosňal Krista dolu z kríža?

Ale tesár vyhovárať sa, že sa ho on ani nedotknul a že nevie o ničom.

Potom farár vzal na otázku kostolníka, ale ani ten nevedel vec vysvetliť, jedine to tvrdil, že od včerajška ani živej duše nebolo v kostole.

Pán farár tak cítil, že sa tu istotne zázrak stal a vážne rozmýšľal nad touto udalosťou. V nedeľu spomenul to v kázni svojej a oslovil veriacich, aby offerovali dľa možnosti na krajší kríž, ktorý hoden by bol nosiť podobu Spasiteľa.

Chudobní rybári naskladali peňazí koľko len mohli, vdovy prstene doniesly, takže pán farár šiel do Abbeville a rozkázal jeden skvostný kríž, na ňomž so zlatými literami bolo napísané: *INRI*. O dva mesiace postavili kríž na to isté miesto, kde bol prvý kríž postavený. Ale Kristus sišiel dolu aj z tohoto práve tak, ako aj z predošlého a ešte v tú noc uložil sa na hlavný oltár. Keď ho ráno farár tam zazrel, s úžasom vrhol sa na kolená a dlho sa modlil pred ním.

Chýr o tomto zázraku čím skôr rozniesol sa po celom okolí, takže dámy mesta Amiens sbierku zaviedly pre Krista saint-valerského. Pán farár aj z Parížu dostal peniaze a šperky, a manželka námorníckeho ministra poslala jedno s diamantami vykladané zlaté srdce. Za tieto bohaté dary vyhotovil jeden zlatník s drahokamami vykladaný zlatý kríž, ktorý potom s processiou postavili na druhú nedeľu po veľkej noci v saint-valerskom kostole.

Ale ten, ktorý neodvrhnul od seba kríž múk, sišiel i z tohoto skvostného kríža a ľahol si na biele prikryvadlo hlavného oltára.

Farár, aby neobrazil Pána Ježiša Krista, včul ho už tam nechal na hlavnom oltári a vyše dvoch rokov ležal tam, keď v jeden deň istý chlapec hlásil sa u pána farára, hovoriac mu, že našiel opravdový kríž Ježišov na brehu mora.

Peter, tak volali chlapca, bol veľmi statočný a pomevác bol pomúteného rozumu, preto nevedel si chleba vyrobiť, dobrí ľudia ho živili. Radi ho mali, lebo bol dobrý a slušný a nikdy zlého nerobil. Mal tú obyčaj, že

ustavične mlel jazykom, hovoril také reči, ktoré nikto nerozumel a nenačúval.

Pána farára, ktorý ustavične rozmýšľal nad zázrakom oceánovho Krista, veľmi prekvapila reč Petrova. Hneď vybral sa s kostolníkom a s dvoma predstavenými kostola k tomu miestu, kde Peter videl kríž. Aj vskutku našli tam dve tenšie brvná, boli v nich aj klince. Bolo na nich vidno, že od dávna plávajú po Oceáne. Dve brvná mali podobu kríža. Boli oni pozostatky jednej ztroskotanej lode. Na jednom brvne vidno bolo dve čierne litery, jedna z nich bola *J*. a druhá *L*. a tak loď bezpochyby prináležala Jánovi Lenoelovi, tomu, ktorý aj s jeho podareným synom pred piatimi rokami utopil sa v mori a ktorého aj pán farár oplakal.

Kostolník a dvaja obecní predstavení vysmievali hlúpeho Petra, že ako mohol tie dve brvná, ktoré boli jednúc spodkom lode, držať za kríž, ale pán farár nedovolil, aby ho mali na posmech. Mnoho rozmýšľal a sa modlil od tej doby, ako oceánov Kristus do dediny prišiel a zázrak, ktorý pochopiť nevedel, len pomaličky vyjasnil sa pred ním. Klakol na piesok, odriekal modlitbu za tých dvoch zosnulých veriacich a rozkázal prítomným, aby vzali tie brvná a odniesli do kostola. Keď sa to stalo, zodvihol z oltára Krista a pribil ho na tie brvná s tými klincami, ktoré more shrdzavelo. Potom postavil kríž tento na to miesto, kde stál ten zlatý kríž a oceánov Kristus nesišiel dolu z neho. Zostal na tom dreve, kde zomreli ľudia, šepkajúc meno jeho a Preblahoslavenej Panny. A odtedy tam visí a ako čo by vraveli jeho, do poli otvorené boľastné a vznešené ústa:

— Kríž môj vytesaný je z boľastí celého človečenstva, lebo opravdu som Bohom chudobných a nešťastlivých.

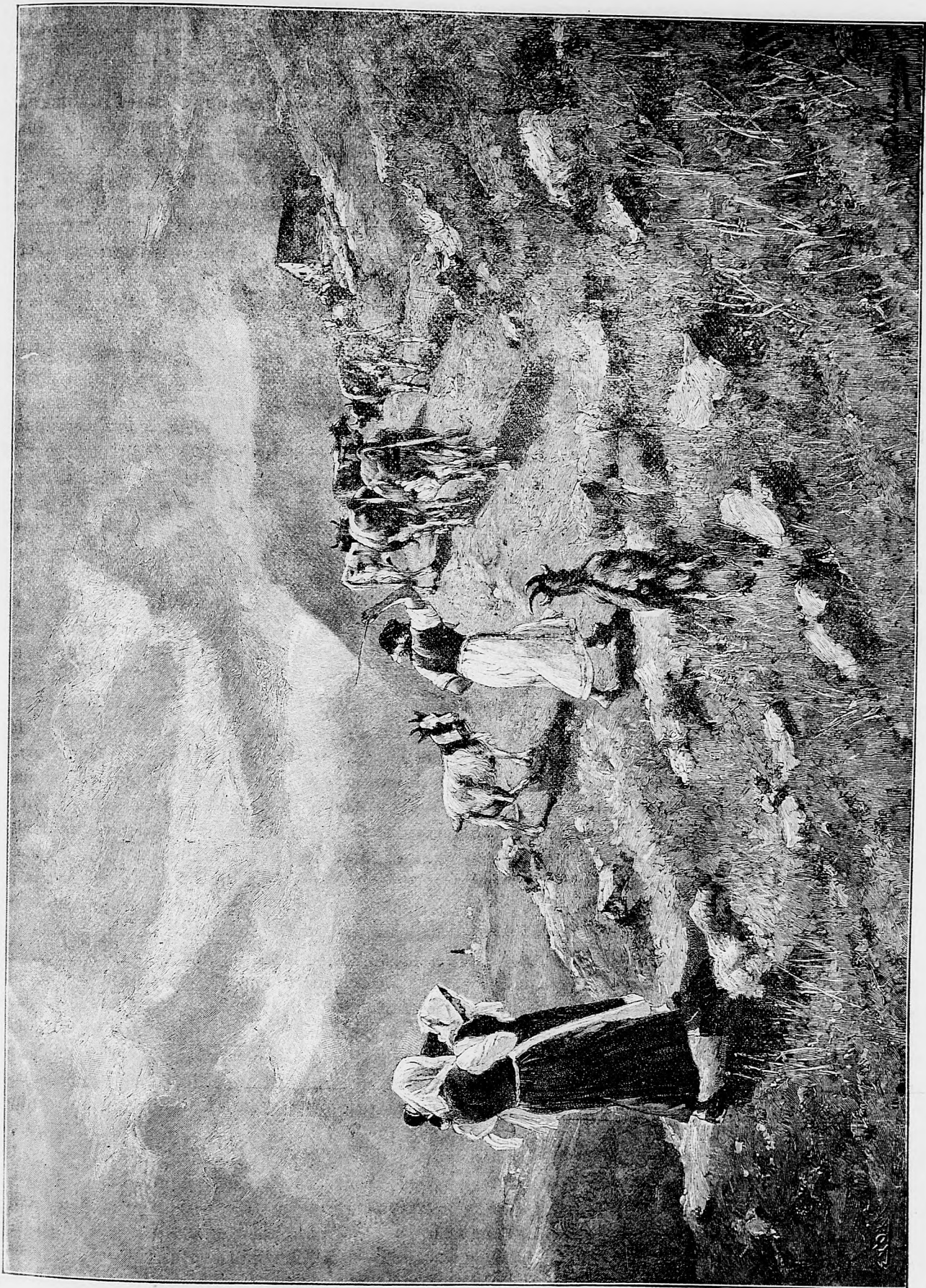
Poslovenčil *Fatranský*.

CHÝRNIK.

Kráľov hosť. Z Viedne oznamujú, že Sasko-Koburg-Gothanské knieža Karol Edvard dňa 7. mája pride do Viedne, aby po prvý raz urobil úradnú návštevu u nášho kráľa, odkedy nastúpil na trón. Knieža uvíta na nádraží jeho veličenstvo kráľ, arcikniežatá ako i úradné osobnosti. Knieža čo kráľov hosť obytuje sa v Hofburgu a za deň ostane vo Viedni.

Smrť. Bývalý správca illavskej trestnice a neskôr správca illavskej sporiteľne Jozef Kovács dňa 21. apríla ráno zomrel po dlhej nemoci v Illave v 60. roku veku svojho. Zosnulý bol človek všeobecne ctený a vážený, mal veľký vplyv v spoločenských kruhoch. Bol predsedom illavského kassína a živú účasť bral na pohyboch, tak spoločenských, jako i politických. Jeho smrť vzbudila v Illave a na okolí hlbokú sústrasť.

Jaro na sňaznikoch.

Kráľ na morských manévroch. Z Viedne oznamujú, že kráľ udajne prostriedkom júla odcestuje do Triestu a bude prítomný na morských manévroch, ktoré sa budú odbyvať na pobreží Adriatického mora.

Nehoda srbského kráľa. Z Belehradu oznamujú: Kráľ Peter 26. apríla ráno šiel na prechádzku na koni a spadol, ale sa veľmi neurazil. čo dokazuje i to, že popoludní už dával výsluch. Kráľ vrátil sa do konaku na koči.

Narodeniny choromyseľného bavorského kráľa. Bavorsko 27. apríla zasvätilo narodeniny svojho choromyseľného panovníka Ottu. Chorého kráľa, ktorý je 59-ročný, strážia v kaštieli vo Fürstenriede, ale tak, že jeho kráľovskú hodnosť majú v úcte. Kráľ je so dňa na deň slabší a opatrovať ho nemožno tak, ako by to žiaducné bolo. Kráľ totiž v nikom nedôveruje a sa hrozne bojí. Keď ho lekári skúmajú Od rokov nejedol teplej stravy. Keď mu donesú jedlo, nedotkne sa ho, ale keď ostane samotný, vtedy všetko zje.

Smrť. Bývalý adlatus nebohého arcikniežata Jozefa, jazdecký generál Július Forinyák 26. apríla predpoludním po prijatí sviatosti zomierajúcich v 69. roku svojho života zomrel. Zosnulý generál získal si na vojenskej dráhe veľké zasluhy, za ktoré ho jeho veličenstvo kráľ viacráz vyznačil.

Sultán je chorý. Z Carihradu došlé zprávy oznamujú, že turecký sultán nebezpečne ochorel.

Revír spišského biskupa. Z Iglöva oznamujú, že bulharský panovník Ferdinand vzal na desať rokov do prenájmu revír spišského biskupa.

Bojživlý vojak. Zvláštny prípad udal sa v meste Bonifacio na ostrove Korzika. Pri veži na pušný prach leží mestský cintorín. Okolo veže chodieval vždy jeden vojak. Minulé dni vojenský strážnik počul od cintorína ponosujúce sa hlasy. Vojakovi sa pozdalo, že to plače dieťa. Ponevác v ten deň bolo v cintoríne viac processíí, vojak domnieval sa, že v cintoríne snáď zabudli jedno dieťa, ktoré potom nevedelo vyjsť z cintorína. Vojak oznámil prípad patrolle, ktorá pochodila cintorín, ale nenasla nikoho. O poldruhej hodiny bolo opäť počuť ponosujúce hlasy, ktoré natoľko naplašili vojaka, že od strachu omdlel. Keď ho zamenili, kaprál našiel ho v bezpovedomom stave. Keď vojak prišiel k sebe, vracal krv. Horkotážko podarilo sa vojaka vzkriesiť ku povedomiu a teraz nešťastník leží vo vojenskej nemocnici ťažko chorý. Čo sa zvláštnych ponosujúcich hlasov týče, boly to pravdepodobne hlasy morských vtákov.

Veľký oheň v Segedíne. Zo Segedína oznamujú, že tam dňa 22. apríla popoludní až na troch miestach vypukol oheň. Na sklade fabrikanta Winklera zhorela strojárňa. Škoda činí 100.000 korún. V pradelni zhorely magazíny, v ktorých bolo nakopené mnoho lanu. Pri hasení ohňa pomáhali aj vojaci a po ťažkej práci oheň udusili. Škoda činí asi 200.000 korún. Aj na železničnom nádraží uhorských štátnych železníc v jednej dielni vypukol oheň, kde tiež vojaci pomáňali udusiť oheň. V meste sa rozniesol chýr, že ohne podložili podpaláči.

Nový generál jezuitov. Z Rímu oznamujú že zosnulý generál jezuitov Martin na svojej smrteľnej posteli za svojho nástupcu odporúchal talianskeho jezuitu Ruggera Freddiho. Páter Freddi je 61-ročný, vysoko vzdelaný kňaz a napísal veľa diel. Freddi je nateraz provinciálom rímskych jezuitov.

Novšie zemetrasenie v San-Francisku. V San-Francisku. 26. apríla ráno o 3. hod. a 10 min. pocítili novšie zemetrasenie, ktoré trvalo asi za minútu. Obyvateľstvo sa veľmi nalakalo. Ohňom spustošené domy sa srútili a posavád zemetrasením nepoškodené domy sa popukaly. Zemetrasenie pocítili aj na okolí San-Franciska. Ustálili, že následkom zemetrasenia zošalelo 24 ľudí. V šiatroch býva 150.000 ľudí. Novšie zemetrasenie zabilo jednu ženu, ktorá bola v kuchyni, kde ju povala zasypala. V San-Francisku je už toľko potravy, že už ani nechcu novšie zásielky prijať, aby sa potrava nezkažila. Gubernátor Kalifornie sa osvedčil, že on s ochotnosťou svolá snem ku mimoriadnej sessii. Na sneme budú pojednávať, ako by mohli najrýchlejšie pomôcť obyvateľom San-Franciska a mesto znova postaviť.

Zastrešil ho pes. Z Lublane sdeľujú, že vo veľkonočnú nedeľu dvaja mužskí sadli si do člna na mestskom jazere, aby poľovali. Jeden jager vzal si so sebou aj psa. Ponad čln preletel akýsi vták, čo psa rozčulilo. Pes vyskočil, nespokojne behal sem a tam v člne a medzi tým svojou nohou dotknul sa akosi kohútika flinty. Flinta na to vypálila a broky nábitku vbehli nešťastnému jagrovi do tvári. Niekoľko brokov vniklo nešťastníkovi cez oko aj do hlavy, následkom čoho jager o niekoľko minút v boľasfách zomrel.

Chýry zo Spiša. V Krompachu dňa 8. apríla robotník Ján Lacinyák svojmu kamarátovi Ondrejovi Veterovi s nožom do hlavy a do brucha pichnul. Chudák sotva vynde z toho. — V levočskom lese dňa 12. apríla celý deň horelo. — V Podolínci dňa 12. apríla jeden kočiš s vozom prešiel jedného poidruharočného chlapčeka, ktorý zaraz skonol. — Dňa 16. apríla hrmelo u nás prvý raz. Aj dňa 19. apríla bola búrka a spolu krátky, ale veľmi užitočný dážď. Gazdovci usilovne pokračujú v poľných prácach. Jasenné žitá sú pekné.

V pazúroch tigra. Vo vilajete (okres) Aldin v Malej Asii jeden Grék, menom Michel nedávno viedol s jedným tigrom boj o život. Michel šiel na pole, kde jeden tiger striehol naňho v jarku. Michel strelil na tigra, ale ho netrafil, na čo tiger vrhol sa na Michela. Jeden mužský pospiechal nešťastníkovi na pomoc a svojim jataganom (turecký nôž) zasadil tigrovi viac rán, no to neosozilo, lebo rany neboly smrteľné a krvožižnivý tiger roztrhal Michela a druhého mužského dodriapal, takže i tento zomrel. Poznamenat treba, že v Malej Asii tigrí už hynú a len veľmi zriedka sa ukáže kde tu tiger.

Zo všetkých strán sveta. V Berlíne v mesiaci marei zdržovalo sa 76.066 cudzincov. — Pri ostrovoch Havaii víchor potopil jednu lod, ktorej mužstvo, čítajúce 121 hláv, zahynulo vo vlnách mora. — Mesto Köln má z dane ročite 6 milionov korún dôchodku.

Apponyi a jeho malý syn. Dňa 26. apríla predpo-
ludným chodila u ministra výučby grófa Alberta Appo-
nyiho deputácia Slobodného lyceuma. Z tejto príležitosti
udala sa zaujímavá epizóda. Členovia deputácie totižto po-
žiadali ministra, aby v nedeľu dňa 29. apríla prišiel na
valné zhromaždenie Lyceuma.

— Jestli mi možné bude, prídem, ale to ešte nie je
celkom isté, — odpovedal minister.

— Prečo, vaša Excellencia? — spýtali sa ho člo-
via deputácie.

— Pravdepodobne musím odcestovať domov, lebo
môj malý syn Juraj je veľkým tyranom. Hnevá sa na
mňa a vyhadzujú mi na oči ministerstvo. Nedávno po-
vedal: «Prečo ostal otecko ministrom, veď teraz nikdy
nie je medzi nami a ani len na deň môjho mena mi ne-
vinšoval».

Obrovský ľadovec. Dňa 25. apríla na poľudnie bola
v Novom Sade taká búrka, akej už od pár rokov nebolo.
V meste nastala tma, ako by bol býval večer a potom
padal za štvrt hodiny ľad. Jednotlivé kusy ľadu boli väč-
šie od holubacieho vajca. Mesto hrozne vyzeralo. Na uli-
ciach mesta za hodinu bolo po členky ľadu. Teplota
klesla na dva stupne. Strechy pokryté boli ľadom. Z ulíc
museli ľad smetať lopatami. Vo viniciach a v obilí ľad
nenarobil škody, ale kvet ovocných stromov úplne zničil.
Ľadovec padal tak prudko, že so stromov stlkol aj listie.
Keď prestal padať ľadovec, spustil sa tichý dážď a tem-
peratúra poskočila na viac stupňov.

Srbskí kráľovrahovia. V záležitosti srbských sprí-
sahaných dôstojníkov nastal senačný obrat. Kráľ Peter
rozvinul pred kráľovrahmi, že srbské kupectvo má obrov-
ské škody z toho, že Anglicko sa hnevá na Srbsko a od-
volávajú sa na vlastenectvo dôstojníkov, prosil ich, aby
sa vzdialili. Na to 70 dôstojníkov poďakovali sa za svoje
postavenie. V meste panuje obrovská rozčulenosť a obá-
vajú sa o život kráľa Petra. Obyvatelia sú totiž tej mienky,
že vrahovia kráľa Alexandra len na oko splnili žiadosť
kráľa Petra, v skutočnosti ale že sú proti nemu.

Zaujímavý prípad. Poštové zásielky listonoši u nás
doručia adresátovi i v tom páde, keď ho musia najprv
najst. V Taliansku to už nie je tak. Emilio Silvestre, pro-
fesor vo Vicenzi, nedávno poslal pre obeť Vezuva tele-
grafické tisíc lír na adresu talianskeho kráľa. Učenec
netrpezlivo čakal poďakovací list svojho panovníka, no
nedostal žiadnej odpovede. Konečne o niekoľko dní pri-
šla poštová poukážka a tisíc lír späť s poznámkou, že
telegramm a poštovú poukážku nevedeli doručiť, lebo

adresáta nemohli najst. Professor si potom pomohol tak,
že na poukážku napísal aj adresu kráľa a síce takto:
«Býva v Ríme v paláci Quirinal». Prípad vzbudil v Ta-
liansku všeobecnú veselosť.

Pozvanie. Pešťbudínsky Kat. Del. Kruh usporiada
dňa 6. mája r. 1906, v nedeľu, to jest na kiritog jozefov-
ský (hody) v miestnosťach u pána Poósa, VIII., Vig u. č.
18. a Bérkocsis-u. na roku tanečnú zábavu, na ktorú
s úctou povoláva riaditeľstvo. — Začiatok o 6. hod. večer.
Vstupné pre mužských 1 koruna, pre ženské 80 halierov.
Prosíme pánov bratov a sestry, ráčte si vstupenky prv
zaopatriť, lebo pri pokladnici budú drahšie. Vstupenky
možno dostať v miestnosti »Kruhu«, Mária Terézia-tér č.
16, u pp. J. Krajci, J. Svibu (Dobozi-u. 15.), F. Werostu
(Dob-u. 19.), M. Krajci (Külsó Soroksári-ut 1.). V. Jonec
(Szigetvári-u. 4.), u spevára karmelitánov J. Poos na Anje-
lovom (Angyalföld), L. Kusi (Rökk Szilárd-u. a Sándor-
tér roh), M. Sefranko (Nagyfuvaros-u. 25.), J. Mahaj (Nép-
színház-u. a Aggteleki-u. rok). O dobré pokrmy a nápoje
je postarano. Hudba cigánska. Prosíme pánov bratov a
sestry povolajte aj vašich známych.

HOSPODÁRSTVO.

Stav siatin.

Ministerstvo orby na základe správ hospodárskych
referentov do dňa 15. apríla vydalo o stave siatin nasle-
dovnú zprávu:

Počasie koncom marca a počiatkom apríla bolo ne-
priaznivé, chladné a vetristé a prekážalo vývin rastlínstva
a zakončenie poľných prác. Dňa 4. a 5. apríla nastalo te-
plejšie počasie a poľné práce sa započali. Jarné obilie
na najviac stranách krajiny zavčasu zasiali, len na vrško-
vitých krajoch je sejba ešte v prúde. Na rovinách už aj
repu posiali, ba miestami repa už aj pekne zišla, ale sa
nevyvíja, lebo neprší. Stále sucho na najviac stra-
nách Dolniakov a na pravom brehu Dunaja dáva príčiny
ku obavám. Zemiaky na mnohých miestach tiež už po-
sadiť, taktiež aj kukuricu posiali. Následkom teplého po-
časia všade usilovali sa rýchle previesť poľné práce, tak
že miestami boli veľmi vysoké mzdy. Vinice a ovocné

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provodzo-
vanie parcellovania a ku tomuto cieľu udelovanie požíčiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú užernictvo každého druhu, preto on sám
nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa
prácami právnymi, merníckymi a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý po-
stará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požíčku
do dvoch tretín ceny pri výhodných podmienkach, o čom vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V., Géza-u. 2.) na žiadosť
ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu,
kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľia pozbavia sa všetkých starostí parcellovania
4. Odpredavateľ naraz v jednej sume dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa
popredku. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požíčky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podľnosti spláca sa pozadne. 2. Požíčky
povolujú sa počnúc už od 300 korún. 3. Požíčka vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nie je po-
trebná, potrebuje sa len lacné uhadnovernenie notárske. Ústav požíčku vypovedať nemôže.

stromy sa pekne vyvíňujú a ovocné stromy pekne kvitnú. Miestami je veľa húseníc, ktoré kynozia ovocné stromy. Dobytok na mnohých stranách pasie sa už na pasienkoch.

Jasenné pšeničné (žitné) siatiny sú nenie všade jednake. Aj tohoto roku je opäť veľa slabých a riedkych siatin a to nielen na Dolniakoch, ale aj na iných stranách krajiny, menovite na pravom brehu Dunaja. Na pšeničné siatiny sišiel by sa dážď a najmä na neskoré siatiny. Miestami zapríčinil škodu v siatinách aj hmyz a miestami, obzvlášte na pravom brehu Dunaja museli siatiny vyorať, lebo zle zišly.

Jasenná raž na pravom brehu Dunaja a na iných stranách pre mrazy a vetor horsie stojí, než pšeničné siatiny. Je veľmi riedka a slabá, za to však miestami sa raž pekne vyvíňuje, ale by potrebovala dážď.

Jasenný jačmeň sa obstojne vyvíňoval, ale i naň by sa sišiel dážď.

Repica sa pre nepriaznivé počasie nie veľmi pekne vyvíňuje a miestami ju aj vyorali. Zato ale výhľady na tohoročnú úrodu sú o voľačo lepšie, lebo ostalo o veľa viac repice, než lanského roku. Na Dolniakoch repica už kvitne, ale ju kynozí hmyz.

Ovos a jarný jačmeň dosť dobre zišly, kde-tu ale zredly a ožlkly. Neskoršie siaty ovos a jačmeň pre sucho slabo zišiel.

Ďatelina a lucerna obstojne zišla.

DOPISY.

Nesluša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom oblúbenom «Krestane».

Z nášeho kraja málo dopisov čítať v našom «Krestane». To nenie čudná vec! Dobrého nemáme čo písať a so zlým sa nechceme chváliť. Naši liberálni predstavení len o sebe sa starajú a o ľud nič; len pred voľbami prichodia ku nám a vtedy už hovoria o láske k ľudu, nasľubujú hory-doly a potom nás vysmejú, že sme im verili. Predsa dňa 31-ho marca bež. roku uponížil sa k nám kysucko-novomestský pán hlavný slúžny, aby — jako sa vyslovil — «uľavil» farchy ľudu. Shromazdeným obecným výbornikom odporučal to najväčšie dobré pre ľud, odporučal štátnu školu. Ozaj, už iné nepotrebujeme! Nasľuboval, že nás to nič nebude košťovať, že nám všetko štát dá, čo sa školy a platu učiteľov týka. My sme ale nesadli na lep, lebo sme počuli, že aj našim susedom Novomešťanom to isté sľuhovali a teraz ich v blate nechali. Preto bárs jako sa to neľúbilo p. hlavnému slúžnemu, jeho ná-

vrh sme neprijali a vystavíme si sami z našich mozolov svoju vlastnú rímsko-katolícku školu, aspoň nám sem nepošle štát židovských učiteľov, jako v mnohých štátnych školách katolíckej dietky židia vyučujú.

Teraz sa len to pýtame p. hlavného slúžneho, že keď mu tak na srdci leží blahobyť ľudu, prečo sa nestará o to, aby sme mali dobrú cestu do Nového Mesta, akožto do sídla okresného. To je ozaj haňba pre našich predstavených, že keď človek chce na voze z našej veľkej obce do Nového Mesta prísť, vtedy so životom váži, lebo aspoň pri každom kroku sa môže dva razy prehodiť. Už kolké tisíce sme platili na stoličné cesty pre iné obce a o nás sa nikto nestará, len pred voľbami ablegátov nám sľubujú tú cestu napraviť!

Čudujeme sa aj niektorým neslušským občanom, že prečo sa dajú za nosom vodit a prečo hlasovali za štátnu školu? Ale, chvála Bohu, v menšine zostali! Oslovujeme týchto výborníkov, že keď o mesiac pán hlavný slúžny, ako sľúbil, ešte raz bude probovať previesť štátnu školu, aby do jedného proti nej hlasovali a ostali pri katolíckej škole. Ináč to by bolo také, jako keby si niekto sypáren za svoje peniaze vystavil, so žitom naplnil a potom by kľúč od nej svojemu neprajníkovi odovzdal. Tak sa má aj naša vec, my by sme vystavili a zariadili školu za naše peniaze, dali by sme si tam naše milovaná dietky a potom by sme odovzdali kľúč a moc od nej štátu, aby panoval nad ňou. To my veru neurobíme!

S Bohom!

Jeden výborník.

***

Egerseg.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie môjho krátkeho dopisu v našom oblúbenom «Krestane».

Vo veľko-topolčianskom volebnom okrese bol kandidátom ľudovej strany gróf a dr. Ladislav Hunyady. Vida sa pachoril, ale dobre urobil, že ešte zavčasu uskočil. Potom nasledoval jeho rychtár, akýsi Jožo Hrošo. — No suchú hrušku by sme v lete vďačnejšie vitali, jako tohoto. Drahí priatelia veľko-topolčianski, dobre si zamerkujte, že tohoto brucháča židáci rozvážali a židák Spicer ho nechal aj vystúpiť. Duchovenstvo bez rozdielu podporovalo kandidáta dra a grófa Ladislava Hunyady. Zemani tiež boli pri ňom. Pri Hrošovi videli sme len krivonosých obrezancov a spotvorených Judášov. Voľba bola dňa 2. mája, tešilo nás, že sme vtedy na prstoch počítat mohli tých zpotvorených Judášov. Poriadni občania a statoční voličia, ku svojej vlastnej oslave, boli všetci v tábore dra grófa Hunyadyho.

Nech žije krestanská ľudová strana!

S Bohom!

Janko Sedliak

***

Komjatice.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velavážený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto riadkov v našom milom «Krestane».

Náš milovaný pán kandidát ablegátsky dr. Pavel Kovács dňa 24. apríla držal u nás svoju programnú reč. Po ňom vyprávali pán farár a pán kaplán zdejší a pri konci pán dekan kerský. Všetci rečnili oduševnene a ohnive. Takú radosť sme dávno nemali my Komjatičania, hlboko sme dojatí všetci a nenie tu judáského groša. za ktorý by sme my boli svoje svedomie odpredali a od Kovácsa odstúpili.

No potom sme mali aj dosť smiechu, lebo popoludní prišiel a chcel si s nami drgnuť aj akýsi Druga, ktorého židia a starí liberáli poslali z Nových Zámkov. My to však dobre vieme, že je to vetor zo smradlavého kúta. Nehovorili oni síce, že sú liberáli, my ale známe to príslovie: pes je vraj ten istý, len krabátel má na krku inší. Abcúgov sa tomuto drgnutému kandidátovi dosť dostalo, táral dve na tri a potom ušiel. Hovorila, že mal dobrý obed, ale mu nešmakoval. Podobne ho privítali aj v Kéri a inde. Čo hľadal, to našiel. S Bohom.

Volič.

***

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Veľactený Pán Redaktor!

Ráďte byť tak láskavý tento môj dopis uverejniť v našom obľúbenom «Krestane».

Srdečne vás prosím, prijmite od nás jeden vreľý a srdečný pozdrav, prajeme vám z hĺbin srdca nášeho mnoho dobrého zdravia, pri ktorom sa aj my po tento čas vynachádzame. Na známosť vám davam, že už pol roka minulo, čo som nášeho milého «Krestana» nečítal, pre tú príčinu, že som zo Sv. Petrohradu sem do Sibirie odcestoval, kde sa moc lepsie cítim, nežli v Europe. Držím sa toho, čo porekadlo hovorí: že ryba hľadá kde je hlbej a človek kde je lepšej. Čo vám ešte na vedomie dať musím je to, že nás je tu sedť spolubratov, sme všetci z Rovného a z Vysokej pri Bytči. Robíme všetci u Andreja Melotika, ktorý je tu už vyše dvadsať rokov. To nám je trpko, že ani jeden nevieme, čo sa v našej milej a biednej krajine deje. V ruských novinách (gazetách) čítame kedy-tedy drobnosti aj o našej drahej vlasti, je to však všetko málo, prosíme vás preto náležite, posielajte nám sem riadne nášeho milého «Krestana» ako list náš dostanete.

Bohu vás odporúčajú, s náležitou úctou ostávam

Pavel Dzavik.

***

Z Prenčova.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie týchto mojich riadkov v našom obľúbenom «Krestane».

S hrúzou chytám pero do ruky nad tým veľkým nešťastím, ktoré sa v našej i tak chudobnej obci udalo. V nedeľu dňa 29. apríla shromaždili sme sa ku službám božím, po ktorých šli sme s processiou na pole ku posviacaniu obilia. Pobožnosť túto nemohli sme vybaviť v deň sv. Marka, ako je predpísané, bo je u nás teraz celý svet v robote. Ako sme na pole vyšli a tu náš vel. pán

duchovný začal sa modliť litánie všetch svätých. strhol sa v obci nenadále oheň, ktorému padly v obeť štyri veľké bývania. jedna veľká hospodárska pajta a krom toho tri bočné staviská, Každý si môže ľahko predstaviť, že sme našu pobožnosť svätenia obilia nemohli zakončiť, bo ľud nastrašený utekal ku ohňu. Nech Boh všemohúci každú obec zachráni od podobného nešťastia!

Sdeliť musím ešte, že sme my tu všetci verní privrženci krestanskej ľudovej strany a len to si vrúčne žiadame, aby sa čím skôr otvorily oči aj tým, čo ešte vždy ku liberalizmu a iným nekrestanským stránkam tiahnu, Nech žije krestanská ľudová stran!

Ján F., gazda.

***

Prievidza.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Úctive prosím o uverejnenie týchto riadkov v našom obľúbenom «Krestane».

Očakávali sme, že ablegátska voľba aspoň teraz jednohlasne bude u nás prevedená. Má sa to ale ináč stat. Kandidát krestanskej ľudovej stranv dostal neočakávane protikandidáta, Korifei, alebo hlavní mužovia nebohej liberálnej strany, ako: Lendler, Gregor, Beer a Gömöry zvrtili najprv kepienkou a prihlásili sa s telom i s dušou ku pokroku Fejérváryho. Ako tento pokrok veľkú dieru dostal, tí povýš spomenutí páni prehodili zas kepienkou a prihlasujú sa ku strane neodvislých. Z tohoto vidno, že sú oni neni preberační v jejich politických zásadách. Zarovnak sú neni preberační ani v jejich ablegátskych kandidátoch. Keď najprv pokúšali farára Psotku, potom Filatza, ako hladní vlci vrhli sa na advokátskeho bojára Kocznera a tohoto si v hostinci u Freiberga 25. apríla slávnostne postavili za ablegátskeho kandidáta. Toto zreteľne označuje politické zmýšľanie tých chýrnych vodcov, čo vždy len ľud za nosom viest chcejú a pritom nevedia, že sú na posmech mesta a celého okolia.

Prievidzan.

Slovenská ľudová strana nestojí na stanovisku katolíckom, verný katolík nemôže súhlasíť s touto stranou!

Upozornenie. Viac ráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdáľiz je spoľahlivý ten alebo onen *ústav sprostredkujúci požičky?* — Otázka táto bude napozatým zbytočná, bo hľa my odporúčame, a síce veľmi vrele, jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý, a nadto ešte aj je nie sprostredkujúci, ale *požičky sám prevádzajúci ústav*, tak že trovy prosredníctva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet».

Krestania katolíci, čítajte len dobré našské knihy a časopisy!!

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt' roka	1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tíh ct. predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám vyšoznačené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Spisy redakcii zaslané.

I. Svätý Anton Paduanský, v čiernej plátenej väzbe s červeným rubom. Cena 60 halierov.

II. Breznové Kvety. Malému Ježiškovi v kytku sviazal P. Štefan Soós, kňaz rádu karmelitského. Cena 60 halierov.

K dostaniu v kláštore Karmelitov, Budapešt, VI. okr., Huba-u. 12. Tuže sú k dostaniu: Pátričky sv. Antona po 10 halierov, Agnušky sv. Antona so slovenským nápisom po 8 halierov. Podobne aj pátričky Ježiška po 10 halierov a Agnušky Ježiška po 6 halierov.

Posol Božského Srdca Ježišovho časopis, obrazmi okrášlený k rozmnoženiu účty božského Srdca. Vychádza u pátrov-jezuitov v Trnave (prešporská stolica) mesačne raz. Predplatná cena na celý rok aj s prílohou 1 koruna 60 halierov. Pre Ameriku 3 koruny. Pre Rusko 2 koruny 50 halierov.

Kreštania, kupujte len u kreštanov!

Odkazy redakcie.

Do pozornosti všetkým: Kto chcete predplatiť alebo adresu svoju premeniť, alebo kto reklamujete, vždy len takto musíte sa u nás hlásiť: *Kreštan kiadóhivatala Bpest, IV., Ferencz-József-rakpart 27. szám.*

Ceny potravných článkov.

Úradne značené priemerné ceny za 100 kilogramov.
Pšenica: tiská K 16·20-17·60, peštianska K 15·65-17·30, belehradská K. 16·30-17·20, banátska (76 kilogramová) K. 16·25-17·15. — *Raž*: K. 13·40-13·65. — *Jačmeň* na krm K. 14·50-15·40. — *Ovos*: prvotriedny 16·20-16·50, druhotriedny 16·00-16·20. — *Kukurica*: K. 13·50-13·60
Repica: K. 27·80-28·00. — *Proso*: K. 16·00-18·00.

Múka.

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	27·20	26·20	25·00	24·00	23·00	22·00	20·00
		č.	7	7½	8		
		K.	18·20	16·00	12·00		

Otruby: K. 10·60, hrubé K. 10·20.

Zemiaky: ružové K. 06·00-07·00, žlté K. 04·80-6·00 za 100 kilo.

Datelinové semä: lucerna K. 126·00 do 132·00 za 100 kilogr.

Strova: Veľký biely bôb: K. 25·00-26·00, tmavý K. 21·00-23·00, drobný K. 25·00-27·00, tarkavý K. 22·00. Hrach: K. 23·00-26·00 — Šošovica veľká čistá K. 64·00 88·00 — Konopné semä: K. 30·00-33·00. — Lanové semä: prima K. 18·00-19·00. — Rasca: K. 70·00-71·00. — Mak: sivý K. 63·00-64·00, modrý K. 66·00-67·00. — Ladník: K. 14·00 do 15·00. Všetko 100 kilogr.

Koloniálny tovar: Cukor rafinovaný K. 68·50-69·00, kockový K. 70·00-70·50, kandis biely K. 81·50, žltý K. 67·50-68·00 za 100 kilogr. potravnou daňou.

Petrolej: Fiumánsky krištáľový K. 47·50, fiumánsky White-Star (***) K 43·00 za 100 kgr.

Lekvár: srbský (1905) K. 25·00-26·00, slavovský (1905) K. 29·00-30·00 za 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K. 50·50 do 54·00 srbské (120-80 kus.) K. 20·50-30·00.

Sviňská masť: bpeštianska K. 140·00 do 141·00.

Slanina: vidiecka K. — — — — — mestská 4 kusova K. 120·00-121·00 za 100 kgr.

Spiritus: Rafinovaný tovar vo veľkom K. 141·50 do 142·50. Denaturalisovaný, k priemyselným účelom jeden baril 41·50-42·00.

Starostlivosť našich gazdín slúži k dobrému rodine!

Kathreiner Kneipp sladová káva

je tá jedinná sladová káva, ktorá zvláštnym spôsobom dorábania KATHREINERA dostáva príjemnú vôňu a ľúbežnú chuť bobkovej kávy.

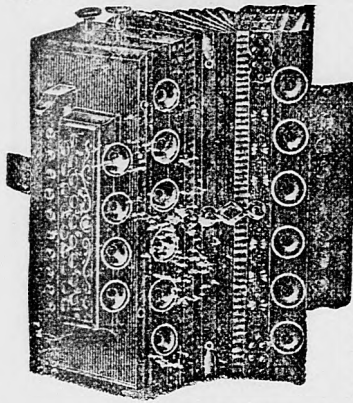
Veľké jej, a všestranne uznané zdravotné výhody opetne uznané sú a potvrdené tými najvyššími hodnotami vedomosti.

Pri veľkom ušporení v každom gazdovstve, každodenné požívanie jej je zvlášte pre mládež nevyslovné ceny!

Pri kupovaní spomenut' treba dôrazne meno KATHREINER a pýtať vždy len pôvodné balíky s ochrannou známkou »farára Kneipp«

30 dni k pokusu

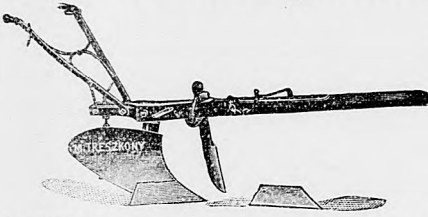
dľa podmienok mojeho cenníka, teda bez rizika pre objednávateľa posielam špočtovou dobierekou moje:

«Priateľ ľudu harmoniky» číslo 663, abych o nedostížiteľnej solidite jejich každého presvedčil. Táto harmonika má garantované špirál perá nielen pre tikadla, lež aj pre basy a klapne ľufu, má ďalej 10 tikadiel, 2 registre, duplované hlasy, 48 hlasov, tri rady trub, mahagoni farbou politirované čierne vkladky s barvistými okrajky, niklovú okovu, dupleované mešky, mesačné chraničlá a držadlá, veľkosť 31—15 cm. a stojí kus zl. 3.50. Škola k samoučeniu ku každej harmonike zdarma. Lacnejšie a menšie harmoniky k naučeniu sa hrať na harmonike zolašte pre deti po zl. 1.10, 2.—, 2.20, 2.40. Fajnejšie harmoniky po zl. 4.50, 5.—, 6.—, 7.—, 8.— vybrať si možno dľa mojho cenníka. Moje harmoniky neni sú podrobená hraničnému mytu bo sú celkom české dôroby, čo prosím do povahy vziať. Ziadné riziko. — Možno vymeniť, alebo peňaže zpiatky dosť. Rozposiela špočtovou dobierekou vyvozný dom hudobných nástrojov

HANNS KONRAD Brůx 1544. (Cechy.)
Velky cennik s mnohým vyobrazením posielala sa komukolvek na žiadost zdarma a franko.

Páni hospodári!

Len umňa dostanete tie najlepšie, tohto času za nájdokonaľjšie uznánie hospodárske stroje

ako: miáfačky s oceľovými guľičkami, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékolvek iné, žentúre, rajtáre, sečkovicie atď. — Cenniky zašlem na žiadost zdarma a franko.

Michal Treskoň fabrikant hospodárskych strojov v Bytči (Nagy-Bitese).

Tí páni, ktorí by chceli za provisiu prevziať zastupiteľstvo a odpredaj mojich strojov, nech sa o podmienky obrátia na mňa. 292

Ziadajte si cennik

Zdarma a bezplatne zašlem mój, v slovenskej reči, bohate ilustrovaný cennik, ktorý viac než 1000 obrázov obsahuje rozličnýchhodín, zlatých a strieborných predmetov ako aj hudobných nástrojov 289

HANNS KONRAD
I. hodinová fabrika a exportní obchod
BRŮX No. 1233. (Česko.)

Oznamy prijíma
administrácia

„Krest'ana“

BUDAPEŠŤ,
Szentkirályi-ú. 28/a.

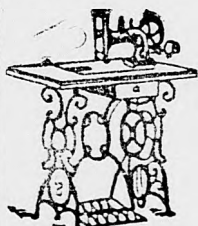
Lacné české perie.

5 kilo nové tmavé driapané 9 kor. 60 hal., lepšie 12 kor. Biele mäkké, jak

páper 18 kor. — 24 kor. Biele ako snáh mäkké ak páper, driapané 30 kor. — 36 kor. Rozposielanie s dobierekou franco; zamenenie a nazpät prijae je pod toutivýmimkou dovolenéjestli sa na poštové útraty vynahradia. **Benedikt Sachsel, Lobes 135** (pošta Pilsen Cechy.) 284

Šijáce Stroje.

Velmi dokonale-bez každej chyby a ku každému cieľu. Podla garancie od 10 zl. až do

25 zl Vzdýcki Kdostaniu u. 812 **Alojza Habán** mechanika v Budapešti VII. Izabella-ter 3. Cennik pošlem každemudarmo.

Kto trpí na lámku a reuma

nech neprobuje ziadne iné lieky a kúpi si jednu flasku

Dr. Flesch-a liehu proti lámke

ktorý istotne hojí, pakostnicu, lámku, reumu bolenie rúk, nôh a drieku ako pochádza od sedenia, preslenia, natrnutia a z vytknutia, taktiež i opuchliny hojí istež ako ktorý kolvek iný liek k vonkajšiemu, alebo vnútornému prijatiu. Působenie jeho badať možno i pri najstarších nemociach, proti ktorým ani kúpele ani iné lieky nepomahaly. K dostaniu u vynálezca a vylučného dorabateľa

v Lekárni Korona Dr. Emila Flesch,
Győr, Baross-út 24. číslo. 291

Hlavný sklad v Budapešti v lekárňach Jozeta Török. Budapest, VI., Király-u. 12. a Andrášy-cesta 26 č.

1 1/2 decilitrova flaska 2 kor. Cena «rodinnéj» flasky k dlhšiemu upotrebeniu 5 kor., 3 malé alebo 2 rodinne flasky obzvlášť jednane zasielaju sa franko.

Duležité!

Nepréhľadnéte!

Každý muž učini svojej žene radost', keď kúpi sukne lodenové

ktoré v rozličných vzoroch a farbách dorába a 1 kus od 60 65, 70 kr. s dobierekou posielala

Tkalcovňa ADOLFA JELINEKA
v LISKU p. Jimramov, Morava.
Jediná firma toho druhu Vzorky zdarma a franko!

Neni choroby vo vašom dome
keď si dáte doniest

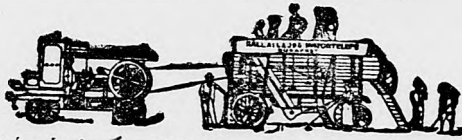
KRÁLOVSKY-BALSAM,

tohoto kráľa všetkých balsamov, ktorý je vylučne istým liekom proti všetkým chorobám: tento chyry balsam zastavuje bolenie hlavy, lámku, pakostnicu reu u, bolenie zubov a krížov, lupanie v nohách, koliku, bolenie žalúdka, slovom proti všetkým chorobám najestejšim liekom je Kráľovský-Balsam, preto je potrebné aby na pohotove bol v každom dome. Cena veľkej flasky 2 kor. 65 hal.; 3 flasky 6 kor. 65 hal. franko s poštovou dobierekou. K dostaniu u lekára **Franc Grósz-Nagy** v Debrecine 27. č. V Budapešti v lekárni Jozefa Török. Király-u. 12.; s týmto liekom tiež objednať sa môže po celej krajice **hajduság masť na fuzy**, ktorou v najkratčyrna som čase dosiahnuť sa môžu tie najkrajšie fuzy, 3 škatulky 2 koruny 15 hal. franko s poštovou dobierekou. 286

!!! Vyznačenie prvej odmeny !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-u. 50.

Úplná záruka za dokoálu mlat'bu! — Cennik na žiadost' franko.

Najdokonaľjši a najjednoduchjší mlatebny motor stroj. Lahko k vedeniu bez strojníka. Cieľom rozšírenia týchto najnovších strojov vymienaju sa staršie parostroje — Odporúča s úplnou zárukou svoje benzinmotore k vystrojeniu mlynov a priemyselnych podnikov taktiež

elektrické benzinlokomobi mlatebné stroje

s dvojn vystrojením k čisteniu. Jedine jestvujúca novota! Samoučinkujúci, dozorný a bezpečný ventil. Osobytná trieda hospodárskych strojov: parostroje, mlyny, rajtare, mlatidlá, sejestroje atď.

O nedostížnej viteinosti motor mlatebnych strojov dopytať sa možno u p. barona Jozefa Kemény: Maros-Németi (Erdély), u p. Jána Nagy, Beleg.

Najistejší lacny obchod. Najistejší lacny obchod.

Najfajnejšia svojho druhu
je „**CERES**“
MAŠŤ K JEDLÁM!

(z kokus-orecha).

najlepšia k pečeniu cesta, pečienok a
ku vareniu.

GEORG SCHICHT

„**CERES**“

trieda pokrmných článkov **Aussig E/m.**

Ktorá kosa je najlepšia? pýta sa mnohé kosa probujúci a mnohokrát zklamaný hospodár. Na toto odpovedáme dla našo presvedčenia: **najlepšia kosa na svete je**

General Dewett kanonovej ocele kosa

Ohranná známka.

Ktora sa shotovuje zo zvláštnej kanonovej ocele z miešaniny najslachetnejších kovov složenej a odborne uneleckym spôsobom dvojnásobne stúženej, tak že vlastnosť vytralovst jej nachodí sa na tom najvyššom stupni a premáha všetko možné tohoto odboru.

Spôsob dorábamnia kôs toboto odboru je tajomstvom fabriky, následkom čoho ľahkosť, trvácnosť a ostrosť takejto kosa sú počudovania hodné.

Atresa Pánu Pavlovi Sohr Szill 13. číslo (Stol. Somogy.)

kam vsetkým na general Dewett kosa požáznym dopisovaním a objednaním treba sa obráť. — Pri objednaní 5 kusov kôs počtov. útraby platí fabrika. Pri objednaní 10 kusov platí počtové útraty a pripojuje jednu kosa na pridavok zdarma. — Za každú kanonovej ocele kosa prejma sa dobrostánie, nezodpovedná kosa vymieňa sa dobrou kosou kanonovej ocele (zo skusenosti ale vieme, že medzi tisíc kosmaiani jedna je nie zlá.)

General Dewett kosou kanonovej ocele na 250—300 krokov môže sa kosíť po jednom ostrení, jedno kuvanie dostatočné je na viacej dni.

General Dewett kosa, kanonovej ocele, zasíela sa ku ruce chlapa sostavená nakuvaná a vyprobovaná.

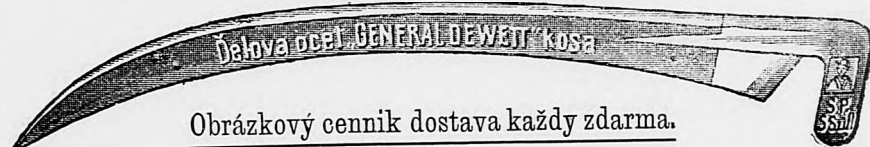
Pri General Dewett kose z kanonovej ocele odberateľ nemá žiadného risika bo nezodpovedná kosa zamení sa za dobrú.

Preto nech nikto kosa od nikoho neobjednáva a nekupuje, kým neurobil probu s kosou General Dewetta z kanonovej ocele. A sme o tom presredčeni, že kto ráz robil s takouto kosou inéj kosa nikdy do ruky nevezme.

Sbirnatelia objednavatetov maju zvláštnie vyhody. — Hárky k sbieraniu odberateľov a iné tlačivo su pre bár kobo na pohotove. Cenník nech si každý na dopisničke pyta. Ceny General Dewett kôs z kanonovej ocele:

60	65	70	75	80	85	90	95	100 cm.	110 cm.
90 kr.	95 kr.	1 zl.	1 zl. 05 kr.	1 zl. 10 kr.	1 zl. 15 kr.	1 zl. 20 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 30 kr.	1 zl. 50 kr.

Diadal nákovie, striebro ocelova nákova a kladivko pár za 85 kr. Amerikánska osielka, ku Dewett kose najlopsia 20 kr. Zvláštna novota: Privilegovaná užva na kosa 1 kus 20 kr., 10 kusov 1 zl. 50 kri Britva diamantovej ocele so zarukou pat rokov 1 zl. 50 kr. Pekná schránka britvy darmo.

Obrázkový cenník dostava každý zdarma.